

2025 januar

Haderslev fjord og dam udvidet med lokal trepart.

Haderslev fjord og dam har som mål at genskabe god økologisk tilstand i fjorden og vandsystemet, der leder ud i fjorden.

Haderslev Fjord og Dam blev startet jan 2024 på initiativ fra landbruget.

I samarbejdet deltager SPIRAS (landboforeningen), familielandbruget, Haderslev kommune, PROVAS (spildevand selskabet), Sportsfiskerne og DN-Haderslev. Plus konsulentfirmaerne SEGES, SDU og Longline.

I 2024 er ovennævnte mål blevet defineret i enighed.

I 2024 er igangsat en række målinger af vandet i fjorden og i vandsystemet, der leder ud i fjorden.

Vandsystemet består af en række kunstige søer eller damme, der helt tilbage fra middelalderen har været reservoir for vandkraft. Først i form af vandmøller og til sidst i form af turbiner.

Dette system har i tidernes løb modtaget store mængder urensset spildevand fra slagteri, destruktionsanstalt og en række større produktionsvirksomheder samt privat husholdning, hvilket betyder, at der i dag ligger et tykt lag sediment i bunden disse damme. Herunder fosfor og en række tungmetaller.

Første gang der blev taget sedimentprøver er tilbage i 1990-erne. Prøver er taget igen 2014. Et sæt nye prøver er taget i 2024.

Disse prøver sammen med prøver fra vandet i vandsystemet og prøver fra vandsøjlen i fjorden er nu ved at blive analyseret. Herefter vil der blive taget stilling, hvilke yderligere prøver i nævnte system, der skal tages.

Allerede nu er det vedtaget, at tage vandprøver op gennem sidevandløbene, der løber ud i nævnte vandsystem, for at indkredse kilder for kvælstof.

Det blev på januarmødet i år besluttet, at søge midler til at udvide prøvetagningen og analyser i vandsystemet med analyser af et antal af de i sedimentet værende miljøfremmede stoffer.

Det blev besluttet ud fra historiske data.

Man kan se, at tilførslen af fosfor til Haderslev dam, falder samme år, som en ny sø (Hindemade) etableres foran Haderslev dam.

Et ad hoc udvalg. Bestående af medlemmer fra de allerede nævnte organisationer har udpeget de områder med lavbundsgrunde, som bør tages ud af produktion i kommunen.

PROVAS igangsætter udbygning af renseanlæggene med indfangning af organisk materiale.

SEGES og SDU vil komme med kort allerede her i februar 2025, der viser, hvor det vil gavne mest at tage jord ud af produktion (kvælstof), så landbruget kan indarbejde det bedst muligt i de markplaner, de skal aflevere her marts 2025.

Alle ovennævnte tiltag falder fint i tråd med de TREPARTS tiltag, der skal gennemføres i kommunen.

Det blev på sidste møde vedtaget, at det forsøges at integrere TREPARTEN i det allerede eksisterende arbejde og forum. (Haderslev Fjord og Dam)

Kommunen har et grønt råd, hvor alle ovennævnte sidder i. Derudover er DOF, Friluftsrådet, Jægerne, Trægruppen og Haderslevs grønne fællesskaber repræsenteret.

DOF er også repræsenteret i DN-Haderslevs bestyrelse.

DN har lovet at bringe de andre grønne organisationers input med ind i TREPART arbejdet. Vi ser en fordel ved at gøre det på den måde, fordi det vil strømline informationsgangen op til TREPARTS arbejdet, idet de personer, der sidder med i Haderslev fjord og Dam også er med i Det Grønne kommunale råd.

Det Grønne kommunale råd holder 4 møder om året.

Haderslev Fjord og Dam holder møder løbende, når nye opgaver skal besluttes og igangsættes. Det vil derved være effektivt at bringe information mellem Det Grønne kommunale råd og Haderslev Fjord og Dam.

I løbet af 2025 Skal der tages stilling til principper for udpegning af landbrugsjord, der skal tages ud af drift til bl.a. skovrejsning, drikkevandsbeskyttelse mm, ekstensiv dyrkning (kunne være sommergræsning i enge og på overdrev)

DN-Haderslev har peget på de to å-systemer (Nørreå/Gram å og Gels å), som løber mod vest i kommunen og på Haderslev tunneldal (Der hvor vandsystemet til Haderslev fjord løber), som naturlige områder at arbejde med i ovennævnte sammenhæng. De vil kunne danne gode grønne korridorer på langs og tværs af kommunen.

Udtagning af ikke dyrkningssikre arealer.

Skovrejsning vil være naturligt omkring drikkevandsboringer.

Kommunen indeholder en række store moser, hvor det kan overvejes om omkringliggende arealer kan indgå i opgaven omkring TREPART. Det kunne være en mulighed for urørt skov.

Kommunen indeholder en del strandenge, som er et meget værdifuldt element i kommunens natur.